

THE BRITISH ESPERANTIST

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Inc.)

ISSUED ON THE 15TH OF EACH MONTH.

Vol. XVIII.—No. 211.

OCTOBER, 1922.

Price 6d.

EDITORIAL.

*"Difinita estas ja por la homoj la limtempo . . ."
"Sed vi, fratoj, ne lacigu en bonfarado."*

ON pp. 102–103 from the able pen of our Vice-President, Mr. W. M. Page, we print an article on the action taken by the League of Nations with respect to Esperanto. Mr. Page gives an admirable summary of the contents of the "REPORT OF THE GENERAL SECRETARIAT TO THE THIRD ASSEMBLY, AS AMENDED AND ADOPTED BY THE FIFTH COMMITTEE OF THE ASSEMBLY ON SEPTEMBER 14TH, 1922," and we earnestly recommend our readers to study it carefully even when they have the Report itself. Having regard to its proper content and special intention we do not attempt to add to it; but we must record here our best thanks to Mr. Page for his splendid help.

One or two points, however, deserve notice. In consideration of differences in competing languages the Report says:—

"It would be rash to deliver a judgment as to the actual importance of these differences, which are relatively slight. They are explained by a simple difference in the point of view . . ."

Now the point of view that a man honestly adopts in any matter requiring grave decision is linked up with that man's whole antecedents and present character; in respect of it there may be some question as to whether any man *absolutely* initiates the volition that is fully expressed in true, single-minded act and deed; but we need not here discuss that question. The act of the man is the declaration of his vision. Therefore, his point of view, always professed that it is his, that it is honestly held with single eye and pure intention, is entitled to respect. And we are in no wise disrespectful of the point of view—stated in the Report—of our competitors for the honour of working in this particular sphere for the welfare of Humanity. The Committee considered that point of view as they did ours; they decided

finally to reject it and its concomitants: we agree with their decision substantially for their reasons among others. But, further, the Committee give such strong emphasis in the Report to the main contention of Zamenhof and his loyal followers concerning the *FUNDAMENTO*, that we think we are entitled to note it without being accused of attacking the other man, or of stirring up strife, or of attempting to "steal a victory." The Committee say:—

"A study of the history of the proposed reforms such as Ido and Esperantide, which are in many points contradictory, leads to a fear that if a new committee of theorists met to-day, such as the committee which proposed Ido in 1907, it would propose further modifications which in their turn would be criticised at the end of a few years and so on indefinitely. It is to the interest of the world to have *one* auxiliary language, not two or three, and, from a practical point of view, there is less risk in taking one of which some experience has been gained, and which has already attained some tradition and a guarantee of lasting unity."

Here we are, then, 17 years after Boulogne, and the Nations of the World in formal assembly have practically confirmed the Preface to the *FUNDAMENTO*, have sealed the value of Clause 4 of the *DEKLARACIO*.

The "conservatism" of the Akademio, the "inertia" of the Lingva Komitato are now shown to have been, up to this point, the best, the wisest possible policy, because that policy has carried on and adhered to the principles of development foreseen by that splendid vision of DR. ZAMENHOF to which we have previously paid tribute.

In their Report the Committee has pronounced on the controversy, the ASSEMBLY has adopted that Report, and has passed resolutions, thus:—

"RESOLUTIONS ADOPTED BY THE FIFTH COMMITTEE
OF THE THIRD ASSEMBLY ON SEPTEMBER 14TH,
1922, FOR SUBMISSION TO THE ASSEMBLY.

(1) 'That the Report of the Secretariat on Esperanto as an International Auxiliary Language be

adopted, subject to the following amendments:—

- (a) 'That the corrections communicated by the British Delegation be made and that Chapter V. of the Report be omitted.'
- (b) 'That an annex be added to the report, consisting of the whole of the brief and impartial report made by the Paris Chamber of Commerce on February 9th, 1921, of which certain passages only have been quoted.'
- (c) 'That the resolutions adopted by the Committee be annexed to the report.'
- (2) 'That questions relating to the teaching of Esperanto be referred to the Committee on Intellectual Co-operation, in order that that Committee may give its opinion on the various aspects of the problem of an international auxiliary language.'

The first resolution was adopted unanimously by the ASSEMBLY.

The second resolution was adopted by 26 against 2 of the ASSEMBLY.

We have three comments to make:—

1. Be it clearly understood that, however great a victory for Esperanto this may develop into, it offers us at this moment not an accomplished fact of great magnitude, but a part of a fact, the unaccomplished part remaining for us to work out. It offers us an opportunity for more work, in wider range, of greater possibility, with surer, more certain hope. How can we work? The British report says:—

"The Board of Education have not, in the exercise of their supervisory powers, required the inclusion of Esperanto as part of the general course in any kind of school; but where Local Education Authorities have submitted to them well-considered proposals for the inclusion of Esperanto in the curriculum of a particular school or particular schools—as has in fact been done on several occasions—they have been ready to approve them."

"In certain circumstances, it (Esperanto) might maintain a claim to become the second language of the Elementary School, but until its employment in ordinary life is more general it is neither desirable nor to be expected that it should be taught in many schools. The lack of enthusiastic and properly qualified teachers of this subject would alone be a sufficient obstacle. It is said, for instance, that in Liverpool there are not more than three or four such teachers."

There is clear, open and extensive field for much intensive intelligent work. First, in making oneself sufficiently competent in the language to employ it in ordinary life; secondly, by constantly endeavouring to bring it to the notice of trained teachers, especially teachers in schools. To this the superior officers of Federations should forthwith address themselves, namely, to get into touch with teachers in all classes of schools in their several areas and earnestly bring to the notice of such the contents of the whole Report.

As a result of splendid work done by members of the Liverpool group, the reference to that city will shortly have no weight. We are delighted to learn that the special course

for teachers that we notified in our last issue, opened in the University on the 6th with no less than 21 students, all nonesperantists. There is an example that all groups should emulate.

Again, leaders of groups might equally well see to it that members apply themselves to the study of the language, at least to the point of full ability to take the Diploma of the B.E.A., and get them to take it. In our year book for 1920 there are recorded less than 400 Diplomitoj including Fellows.

There must be a large number who could do this now, and, by helping at Group meetings, could speedily add very extensively to their numbers.

It is incumbent upon us all to make a great effort to remedy such a defect.

2. The appointed time is not yet. We have twelve months in which to make up for and do away with our deficiencies, strengthen and extend our organizations, gather together and co-ordinate such a force of educated practice as will have real weight with the next ASSEMBLY. It is certainly well, probably best, that we should not at this moment be called upon by the world for a balance sheet. The B.E.A. was incorporated the 1st day of May, 1907. Our "Liabilities" therefore include 15 years of opportunities: our "Assets"—100 members a year? We should feel much happier at this moment if we could record 1500 paying members! So, no doubt, would our guarantors!

We do not know when is the time appointed, but we remember Zamenhof's six years of most patient study, cogitation, gestation,—after he thought that the work was done—and we have the feeling that *then* the appointed time was—when he was ready! Let us in any case be ready.

3. In our August number we had to note that the Government of France had banned Esperanto in those schools over which the Government has control, and we took occasion to record,—"Esperanto is so deeply indebted to France." We wrote even truer than we knew. Not the least important and weighty part of the League of Nations document is a "REPORT SUBMITTED BY M. ANDRÉ BAUDET ON BEHALF OF THE COMMERCIAL EDUCATION COMMITTEE AND ADOPTED AND CONVERTED INTO A RESOLUTION BY THE PARIS CHAMBER OF COMMERCE, AT ITS MEETING ON FEBRUARY 9TH, 1921." It is a statement concerning Esperanto couched in all the fine terseness of phrase and fulfilled with all the fine acumen that we have become accustomed to expect of the cultured Frenchman. It was accepted by

the ASSEMBLY as shown above in sec. (b) of the first resolution. From that "impartial" report we cite the following:—

"... in our own country, the most illustrious names in science, industry and education are supporting this movement, which is becoming world-wide."

"The unanimous conclusion of the Sub-Committee was that your Rapporteur was able to assure the Education Committee that, 'as far as it was possible to judge by investigation and experiments, Esperanto possessed the qualities of precision, of clearness and facility which are required of an international auxiliary language.'"

"... the Education Committee could not adopt an entirely neutral attitude to this question. It considers that the Paris Chamber of Commerce, faithful to its traditional devotion to progress, should respond to the appeal made for its assistance in the development of an instrument of international exchange of such value as that offered by a universal conventional language.

It could not but be impressed by the importance of the movement, which is gradually gaining support for the Esperanto language in all parts of the world."

Shall it always be France? Shall not we in this matter of work for the peace, the hope, the whole well-being of the world, also do our part,—deserve, in the other and better sense, our self-adopted title "Great" Britain? No nobler aim was ever put before any nation. Shall we dare to face being weighed in the balances and found wanting?

Cannot we all join to lift our whole vision of Esperanto on to a higher plane? Cannot we bring ourselves to think in terms of the real *ESPERANTISMO*, in terms of *la vera frataro*, in terms of the highest, truest, widest, most international brotherhood? Think thoughts that themselves will live

"In pulses stirred to generosity,
In deeds of daring rectitude, in scorn
For miserable aims that end with self,
In thoughts sublime that pierce the night like
stars. . . .

If we can do that, our acts, which at the last inevitably reflect our thoughts, will embody in the sight even of our enemies the great idea that never can be too often promulgated: **Justeco kaj frateco inter ĉiuj popoloj.**

Fine: ni ne povas, pro simpla justeco ni ne rajtas haltigi la plomon sen tributo al D-ro PRIVAT. Li, almenaŭ, neniam permesis al si lacigi en bonfarado. Neniu, krom li mem, povas iam ajn realigi en si la longan streĉadon, la persistan postulon por ĉiame pli da peno, la konstantan bezonon por ĉiame pli sagaca atentego, la senĉesan instigon al pli alta, pli subtila pacienco, tra kiu D-ro Privat pasis; sed eĉ ni ne povas eviti iom pri tio imagi. Ĉiam, ŝajnas al ni, li plialtigis sin al la momento, li montris ĉiun kvaliton kiu signas la grandan kondukanton, kaj kiel tian, ni, tute sincere, salutas kaj akumas lin.

MONTH BY MONTH.

THE Capital Fund having made a heavy demand on my space last month I was not able to report other affairs of the Association. Since my report in the August number the Executive Committee has met twice and the Council once.

The meeting of the Council took place at Welwyn Garden City on 9th September, and the President (Mr. John Merchant) was in the Chair.

Also Present:—Mrs. Clayton, Miss E. O'Brien, Messrs. J. J. Boutwood, W. E. Clayton, Charles H. Edmonds, C. A. Fairman, Bernard Long, C. G. Stuart-Menteth, R. Robertson, A. Sharp, F. Rickett Shelton, A. W. Thomson.

The announcement of the support already given to the Capital Fund was warmly received and the conviction was expressed that many more members and friends would come forward with contributions in order to achieve the object in view. It was decided that Life Members' and Fellows' subscriptions already received, which had so far been kept in a special account, should be credited to the Capital Fund as well as future life subscriptions. These will thus remain as Capital to the Association and the interest earned will be credited each year to ordinary revenue. The Capital Fund is thus increased by £135 15s. received to date in life subscriptions.

A report from the Executive Committee was submitted recommending that in future subscriptions should be payable at any time and should date from the first day of the quarter in which they are paid. Thus the subscription of a member joining on the 15th August, 1923, would expire on the 1st July, 1924, etc. It was felt that such an alteration would have a beneficial effect on the recruiting of new members, and it was decided to call two Special General Meetings to effect the necessary alterations in the Articles of Association.

It will be remembered that, as reported in our May number, a scheme for re-organisation of the Propaganda Department of the Association was approved in principle by the Council in April and recommended to the Annual Meeting. Unfortunately, owing to lack of time for adequate discussion, the matter had to be left by the Annual Meeting to the Council for decision. On being discussed on this occasion it was agreed that owing to the difficulties of financing the scheme at the present time it could not be put into operation. As an alternative it was decided to add a junior to the staff and by a re-arrangement of duties to enable Mr. Butler, the Secretary, to

be free to combine the duties of Organiser with those of Secretary. The interim Propaganda Committee appointed at the Council Meeting following the Annual Meeting was dissolved, and a new Committee was appointed, consisting of Messrs. Applebaum, Edmonds, Merchant, Wadham, and Yelland, with Mr. Butler as Secretary, and with power to raise funds for its own purposes. It was agreed that the Propaganda Committee shall make a campaign for new members one of its first activities. If any Groups can make use of the Organiser's services in local work please write!

Heartiest thanks and congratulations to the Committee of the National Esperanto Bazaar (1922) and to its Hon. Secretary, Mrs. Epton, in particular, for the cheque for £145 to be credited to the B.E.A. Premises Fund. Our thanks also to the friends who have supported and are still supporting the Bazaar.

So far no invitation has been received for the next Council Meeting which will fall to take place in December.

Also we have no invitation for the next Annual Meeting and Congress.

Will Groups please get busy!

A Personal Word.—Why are you and I in the Esperanto Movement? It is not because we hope thereby to gain some pecuniary benefit, nor is it because it is fashionable. We are there, you and I, because the Esperanto Movement is striving for an ideal in which we believe.

Yes! we believe in this great ideal underlying the Movement—but how much do we believe?

Do we believe in it enough to sacrifice as much as Zamenhof did, as much as some of his disciples have done? Do we believe in it sufficiently to sacrifice our leisure hours as others are doing to-day? Enough to spend every spare moment of our waking hours in work for it, not discouraged by constant rebuffs or by the apathy of the multitude?

Perhaps—and perhaps not. It is not given to all of us to occupy a prominent place in the ranks of workers for the Movement, but many are nevertheless working steadfastly in the quieter corners, and their part, too, is helping in the achievement of the ideal.

The B.E.A. stands as the link between all these in the Empire, concentrating their efforts and fortifying them. Without the B.E.A. much of the work must fail for lack of cohesion and collaboration.

The B.E.A. therefore must function—and function well and smoothly. The want of Capital, however, has always hindered its

work, and although to-day the B.E.A. stands in a better position financially than ever before, increased spheres of activity are making bigger demands on it.

To remove this difficulty a 50,000 shillings appeal has been launched to establish a Capital Fund.

This appeal has been responded to as follows:—

Amounts received to 30th September, 1922:—

	Shillings.
Previously acknowledged ..	456
Ano de Bournemouth Esp. Soc. ..	1
J. D. Applebaum ..	10
S-ro Atherton ..	2
Wm. Bailey ..	10
J. J. Birkett ..	2
"Bone-en-ano" ..	2
A. Bowker ..	50
W. Boxall ..	4
J. C. E. Branson ..	4
W. Briscoe ..	1
Bristol Esp. Soc. ..	5
Wm. Brown ..	10
C. E. Cowper ..	10
Rev. Dawtrey ..	5
Deal Esp. Soc. ..	5
J. F. Dinslage ..	21
Wm. Donaldson ..	2
P. A. Emery ..	20
C. A. Fairman ..	10
"Farnecombe" ..	20
T. P. Gandell ..	10
Wm. Harvey ..	10
G. M. Hayton ..	2
S-no Hezlett ..	5
A. Honeysett ..	1
H. J. Horseman ..	10
F-no Hoskin ..	10
T. Lane ..	2
"Letchworth" ..	10
S-ro Lock ..	5
John Merchant (on account) ..	25
F-no M. E. Milner ..	10
S-no R. Neal ..	20
F-no M. C. Parr ..	2
"Primo" ..	3
S-no Pointer ..	5
F. C. Rhodes ..	10
R. Robertson (on account) ..	5
F. B. Rogers ..	3
Thos. Smith ..	5
W. H. Symons ..	1
Rustom Jehangir Taleynekhan ..	64
E. E. Turner ..	5
A. Viggars ..	5
F-no E. Watchorn ..	2
E. Watson ..	1
F. E. Watts ..	10
E. M. Welch ..	1
H. Wheeler ..	1
S-ro Wortman ..	1
J. H. Wright ..	5
F. J. Yeomans ..	1
	<hr/> 900

How soon shall we reach our first 1,000?
It depends on you.

CHARLES H. EDMONDS, *Hon. Secretary.*

KRONIKO.

SOUTH-EASTERN FEDERATION.—Held its second Conference in Welwyn Garden City on September 9th, by kind invitation of the local samideanoj. A most enjoyable afternoon and evening were spent by those who took part (some 80 in all). Representatives of distant parts of the Federation area, such as Herne Bay and Hastings, were present, and a welcome feature of the gathering was the presence of Mr. John Merchant, President of the B.E.A. In the afternoon the Council of the B.E.A. held a meeting, while non-Councillors were conducted over the new town by Mr. Ebenezer Howard, the well-known pioneer of the Garden City movement. The entire party met at 5 p.m. for tea, after which a General Meeting of the Federation was held, the President (Colonel Gale) taking the Chair. A statement as to the progress of the Federation was made by the Hon. Secretary, and much appreciated speeches were made by Mr. Merchant, Mr. J. J. Boutwood of Hastings, and Mr. Boll (Hon. Secretary of the London Esperanto Club). Mr. H. W. Smith was elected Auditor for the current year.

At 7 p.m. a Public Meeting was held, at which the Chair was taken by Dr. Crowley, of Welwyn Garden City, and propaganda speeches were made by Mr. F. Rickett Shelton and Mr. Bernard Long. Miss Kathleen Stevens contributed songs which well illustrated the beauty of Esperanto in music, and two children recited in Esperanto.

As a result of the Public Meeting and of an Address given to the Citizens' Meeting the following day by Mr. Long, a Class has been started in the town (on Wednesday evenings) at which instruction is being given by Mr. C. H. Edmonds (19 Dellcott Road, Welwyn Garden City), who will be glad to hear from any prospective students.

ABERDEEN. — The Scottish Federation appear to have had a good time at Aberdeen. From a report of more than a column and a half in the Aberdeen Free Press we extract the following. As noted in our August issue, the Marischal College was put at the disposal of the Federation, and there the delegates were received by Mr. George Jarvis on the morning of the 23rd. Then,

Mr. Alex. Macdonald, M.A., very kindly conducted the party to places of interest in the City and neighbourhood, and at the King's College they were shown over the building and Chapel by the Librarian, Mr. P. J. Anderson.

At the meeting of the Federation Council held in the forenoon—Mr. Jarvis presiding—the following office-bearers were elected for the ensuing year:—President, Mr. David Kennedy, Glasgow; Vice-President, Mr. G. Jarvis, Aberdeen; Mr. S. Slidders, Dundee; Mrs. de Montoro, Glasgow; Miss Jane Baird, Edinburgh; Secretary, Miss Agnes M'Farlane, Partick; Treasurer, Mr. D. R. Tullo, S.S.C., Edinburgh.

In the afternoon the Business Meeting of the Congress was held, the proceedings being conducted in Esperanto, with a great measure of success.

In the evening the Right Rev. F. L. Deane, Bishop of Aberdeen and Orkney, presided at a public propaganda meeting and gave a highly interesting and sympathetic address, in which he set out with telling forcefulness the vision of world-unity that Esperantists hope will some day be achieved. Mr. G. Jarvis followed with a propaganda speech, and notified that a Class would be held as usual during the Winter at the Central School.

Mr. W. M. Page explained the position of Esperanto in respect of the League of Nations, happily summing up the spirit of our movement in the motto on the City shield—"Bon Accord"—which, all will agree, might well serve for the League of Nations itself. Mr. Warden spoke on the Helsingfors Congress, and Mr. David Young, F.E.I.S., on the Geneva Conference.

The following day, Sunday, Rev. John Beveridge of Gartmore preached, in Esperanto, in the West Parish Church, from the appropriate text "Rejoicing in hope," and it was recorded that over 60 persons were present. Our heartiest congratulations to the Scottish Federation.

London Esperanto Club.—Tiel entuziasmiga estis la parolado de S-ro J. Bredall, F.R.G.S., ĉe la Londona Klubo, Vendredon la 22an de Septembro antaŭ ĉirkaŭ cent Esperantistoj, ke oni rajtas esperi ke ĉiu ĉeestanto tuj komencos spari la monon por partopreni en la proksima Universala Kongreso.

S-ro Bredall, kiu estis nia Oficiala Rezentanto, faris pli ol cent klišojn de la okazintaj kaj vidindajoj de la XIVa Kongreso, kiujn li montris al la ĉeestantoj per lumbildo. Tre koran dankon ni ŝuldas al nia amiko, kiu kvazaŭ alportis la Kongreson al Londono, ĉar per la lumbildoj ni vidis ne nur la Kongresajn Cambrojn—potencajn atestojn de la respekto de la Finnoj por nia movado—

sed ankaŭ la feliĉajn vizagojn de la kongresanoj, kiuj suficias por konvinki ĉiun skeptikulon pri la boneco de la aranĝoj kaj la sukceso de la Kongreso.

Tiu kunveno estis kvazaŭ la malfermo de nia vintra sezono, kaj ni ĝojas anonci ke la nova programo enhavas multajn aliajn interesajn erojn, kiuj nepre plaĉos al ĉiuj gustoj. Tial, la plej bona maniero propagandi Esperanton en Londono dum la vintro, estos alkonduki viajn amikojn al la Londona Klubo. Ni havas senpagan kurson en aparta ĉambro por la komencantoj, kaj ankaŭ "rondon" kie la pli spertaj lernantoj povas ekzerci la lingvon. Skribu al mi poštkarton por ricevi ekzempleron de la programo.

H. BOLL, 58 Cricklewood Lane, N.W. 2.

Sheffield.—La Ĉuijara Generala Kunveno okazis la 4an de Septembro sub la prezideco de S-ro P. Dunbar. La sekretario sendis raporton kiu montris, ke la grupo, malgraŭ multaj malhelpoj, ĉe la fino de la jaro havis malgrandan banksaldon. S-roj Dunbar kaj Rodger eksigis kaj la estontaj oficistoj estas la jenaj:—Prezidanto: S-ro J. W. Bateman; sek.: S-ino Bateman; vicprezidantoj: S-roj Roome, Pearson kaj Harward, kun S-inoj Waller, Bateman kaj F-ino Ridge. Oni petas ke samideanoj bonvole notu la adresangon por venontaj kunvenoj:—Builders Exchange, Cross Burgess Street, je la 8a vespere ĉiuvendrede.

K.A.J.V. (angle Y.M.C.A.).—La Tutmonda Komitato de la Kristanaj Asocioj de Junaj viroj nun tiel favoras Esperanton, ke ĝi la unuan fojon sendis oficialan delegiton al la Kristana faka kunsido dum la XIVa kongreso en Helsingfors. Do, la Kristana Esperantista Ligo (K.E.L.) kuraĝas plivastigi la propagandon inter aliaj internaciaj kristanaj organizoj kaj petas ĉiujn kunkristanojn helpi per sendo de siaj adresoj al P. Hubner, Bergstrato 1a, Quedlinberg, Germanlando, kiu donos ĉiujn necesajn informojn.

Skolta Esperantista Ligo.—This League came into existence nearly four years ago and from the beginning has had criticisms to encounter and difficulties to overcome. British Esperantists are urgently requested to help by joining the League and obtaining members. The Scout and Girl Guide movements include some of the most intelligent boys and girls to be found anywhere in the world. Subscription rates are purely nominal. All information can be had from the Hon. Gen.-Sec., S.-M. Norman Booth, M.S.P., Netherton, Huddersfield, Yorks.

T.E.K.A.—D-ro Karlo Mezei of Budapest, anoncas ke la Libroeldonista firmo "KULTURA" en tiu urbo, jan nun promesis publikigi "Internacia Medicina Revuo," kiel oficialan organon de T.E.K.A. Ĉe Helsinki T.E.K.A. kunsido decidis rekomendi al siaj anoj, ke ili abonu I.M.R'n kaj varbu kunlaborantojn. D-ro Mezei urge petas, ke Medicinistaj Esperantistoj kiuj intencas aboni tuj sendu al li poštkarton, por ke li sciu la nombron kiu estos necesa. La unua numero aperos dum Septembro kaj estos 16-paĝa. La jara abono por Britoj estos dek ŝilingoj (10/-). La furnalero I.M.R. enhavos referatojn el ĉerpitajn el la tutmonda gazetaro medicina kaj ne publikigos originalajn artikolojn. Gi absolute ne okupos sin pri propagando de Esperanto sed aplikos la lingvon nur por sia celo scienco. Skribu al D-ro Karlo Mezei, VI., Terez-Korut 4, Budapest, Hungarujo.

COMING EVENTS.

DIVINE SERVICE in Esperanto will be held in St. George's Church, Hart Street, Bloomsbury, London, W.C. 1, on Sunday, 12th November, at 3.15. Speaker, Thomas W. Hancock. Tea, 4.30, 16 Hart Street.

The Secretary of the *Diserva Komitato* would be glad to hear from anyone willing to help, either as a speaker, or by vocal or instrumental solo. Address C/o B.E.A.

Dimanĉa Rondo.—Every Sunday from 3.30 till 6.0 p.m. Conversational practice for beginners, discussions, singing and light refreshments. Everybody welcome. Hon. Sec., A. W. Bradbrook, 9 Cutcombe Mansions, London, S.E. 5.

Lancashire kaj Cheshire Federacio.—La 57a Kvaronjara Konferenco okazos en la Urbdomo, Accrington je la 3.30 p.t.m. Sabaton 21an Oktobro, kiam Konsilanto Snell bonvenigos la kunvenontojn.

Temango kaj Sociala vespero ĉe la Liberal Club.

Oni aranĝas programon por la semajnfino kaj estas petate, ke partoprenontoj skribu senpere kaj frue al S-ro H. E. Roberts, 25 Beech Street, Accrington, por ke li povu rezervi la necesajn ĉambrojn.

Oni rekendas la jenajn hotelojn:—

(1) Commercial Hotel, Church Street, Accrington. Lito kaj matenmango—7/6.

(2) Kendall's Private Hotel, Blackburn Road, Accrington. Lito kaj matenmango—6/6.

Venu multnombre kaj sukcesigu la aferon.

Brita Literatura kaj Debata Societo.

LITERATURAJ KONKURSOJ, 1922-23.

1. Traduko de Angla Proza Literaturajo, de 2,000 ĝis 3,000 vortoj. 1a premio, 30s.; 2a premio, 20s.
2. Originala Novelo, de 1,000 ĝis 2,000 vortoj. 1a premio, 30s.; 2a premio, 20s.
3. Originala Poemo, ne pli ol cent linioj. Premio, 15s.
4. Traduko de Angla Poemo, ne pli ol cent linioj. Premio, 15s.

Kondiĉoj :

1. Konkursantoj devas alpreni pseŭdonimon, kaj skribi ĝin sur la manuskripton. Ili devas skribi la nomon kaj adreson—kune kun la pseŭdonimo—sur apartan folion, kaj enmeti ĝin en koverteton, sigelante ĝin kaj skribante la pseŭdonimon ekstere. Tiun koverteton ili devas sendi kun la manuskripto.
2. Ĉiuj manuskriptoj fariĝos la propraĵo de la B.L. kaj D.S. La Komitato de B.L. kaj D.S. rezervas al si ĉiujn rajtojn pri publikigo de manuskriptoj.
3. La Komitato de B.L. kaj D.S. rezervas al si la rajton, aŭ ne doni, aŭ dividi, iun ajn premion. Se manuskriptoj de sufiĉa merito estos ricevitaj, medalo aŭ medaloj estos ankaŭ aljugitaj.
4. Manuskriptoj devas atingi la sekretarion (S-ro Charles H. Edmonds, 19 Dellcott Road, Welwyn Garden City) antaŭ Februaro 28a, 1923.

Special Notice.

London, E.—The Class advertised for Queen's Road Commercial Institute on Monday evenings will not be held. Mr. Starr will instead hold a Class for Men at the Bethnal Green Men's Institute, Wolverley Street, L.C.C. School, E. 2, 1d. ride (Bus 35) from Liverpool Street Station. Fee 2/-. Twenty-three members enrolled on the opening night.

PROGRESS ABROAD.

BOMBAY.—We are indebted to our esteemed *Prezidinto*, Dr. Pollen, for the following:—

An institution called the Esperanto Group has been recently started in Bombay with Sir Narayan G. Chandavarkar, as Patron, Miss B. A. Engineer, M.A., as President, Mr. C. Tedman, A.M.I.C.E., as Vice-President, and Messrs. H. Prasad and A. K. Divekar as Joint Hon. Secretaries. It is located in 29 Forbes Street, Fort.

The aims of the language and movement of "Esperanto" are to bring about a good will and better mutual understanding among the various nations and races of the world, by means of the international language, "Esperanto."

The objects of this Group are to spread and propagate the language and movement of "Esperanto" in this country, by arranging meetings, lectures, gatherings, by printing and circulating leaflets, pamphlets, booklets, etc., and by all such other means as may be deemed necessary and useful.

Membership fee is Rs. 5 annually. Anybody can become a member. Donations are gratefully accepted. Instruction in the language is available free of charge to all, whether member or not. Any further information will be gladly supplied.

Correspondence and enquiries should, for the present, be addressed to: H. Prasad, Esq., Y.M.C.A., Proctor Branch, P. O. Jacob Circle, Bombay.

The Secretary of the institution sends us the following letter addressed by Mr. J. C. Car, Secretary to the Government of Bombay, to the Indian Merchants' Chamber and Bureau, Bombay:—

"I am directed by the Government of Bombay (Transferred Dept.) to state that the League of Nations is considering the question of adopting "Esperanto" as a common international language. I am to request that you will be good enough to favour Government at an early date with the views of your Chamber regarding the desirability of teaching 'Esperanto' in schools in India."

TRA LA LIBRARO.

LEGOLIBROJ.—Lastatempe aperis iom embarasa nombro da bonaj kolektoj de legajoj, taŭgaj por privataj aŭ kursaj lernantoj (aŭ progresantoj). Du el ili jam priskribigis sur paĝo 45 de ĉi tiu gazeto. Inter aliaj estas:—*Esperanta Legolibro* de Vilho Setälä eldonita en Finlando; *Universala Legolibro* de W. Fricke, kaj *Tra la Mondo* (du volumoj) de P. Bennemann, eldonitaj en Germanujo. La prezoj estas inter 1s kaj 2s (sen afranko). Pli malkaraj estas la libretoj de K. Brüggemann, *Unua kaj Dua Legolibreto*, eldonitaj en Germanujo kaj haveblaj ĉe la B.E.A. po 6p., afrankite 7p. Sajnas al mi ke la sola rimedo por jugi pri la relativa taŭgeco de la verkoj por iu aparta kurso aŭ

lernanto estas havigi specimenan ekzempleron de ĉiu, kaj mem decidi. Ĉiuj estas tiel bonaj kaj utilaj, ke se iu studento aĉetos plenan kolekton li certe profitos per la negoco. Li trovos en la verkoj tre diversecan enhavon, kun anekdotoj, poemoj, rakontoj, teknikaĵoj, konversacioj, enigmoj, k.t.p.; kaj post tralego eĉ de unu el la libroj li kredeble trovos ke lia scio pri la lingvo kaj ĝia uzado rimarkinde kreskis. La libretoj de Brüggemann, ĉar ili estas malgrandaj kaj facile enpoŝigeblaj, plibone taŭgos por kelkaj legantoj; kaj, kiel la aliaj verkoj suprecititaj, ili estas bele presitaj.

VERDANO.

Enciklopedia Vortaro Esperanta Germana, de Eugen Wüster, eldonata de F. Hirt & Filo, Leipzig. Ci tiu verko, entenonta proksimume 1200 paĝojn, estas la plej grava sciencia entrepreno esperanta eldonata de la komenco de nia movado.

Gi estas verko, kiun ĉiu esperantisto germana KAJ NEGERMANA devos posedi. Por propagandistoj ĝi estos verko kiu konvinkos eĉ la plej skeptikajn sciencistojn pri la valoro de nia lingvo por sciencaj kaj teknikaj laboroj ĉiuspecaj. Por ĉiuj esperantistoj, kaj precipe por instruistoj kaj verkistoj ĝi estos plej valorinda libro de referenco. Ankaŭ ĉiu grupo devus ĝin posedi en sia biblioteko.

La ENCIKLOPEDIA konsistas el du partoj:—

(a) 160 paĝoj de teksto,—havebla laŭvole en la esperanta aŭ la germana lingvo—priskribas la tutan esperantan movadon de ĝia komenco kaj ĝian literaturon de la apero de la Unua Libro de D-ro Zamenhof ĝis la tago kiam la Enciklopedio aperos.

(b) Ĉirkaŭ 1000 paĝoj de alfabetaj informiloj: plena vortaro kun ĉiuj ĝisdataj teknikaĵoj (multaj el ili alie ne havigeblaj pro ilia apero en malaperintaj gazetoj aŭ libroj), detala pritrakto de gramatikaj finaĵoj, prefiksoj kaj sufiksoj kun karakterizaj ekzemploj plej ofte elcerpitaj el la verkoj de la Majstro, klarigoj koncizaj pri ĉefaj organizaĵoj kaj specialaĵoj de la movado, ekz. Akademio, Lingva Komitato, C. O., U.E.A., Spesmilo, Homaranismo, k.t.p.

La teknikaj vortoj kaj esprimoj estonte elpensis kaj uzotaj aperos de tempo al tempo kiel Periodaj Suplementoj, tiel ke la verko mem neniam malnoviĝos.

Kvankam sufice alpreza, 6 dolaroj usonaj, ĉi tiu libro estas aĉetinda kaj NEPRE AĈETOTA.

Por ebligi la germanajn samideanojn eldoni tiun gravegan verkon, necese estas, ke la eldonistoj havu garantiitan vendon de 500 ekzempleroj antaŭ la fino de oktobro. Britaj samideanoj estas do petataj sendi kiel eble

plej baldaŭ sian mendon al B.E.A. kun 3 dolaroj usonaj. La libro aperos en 7 sinsekvaĵoj.

P. BLAISE.

Stranga Heredajo.—Romano originale verkita de H. A. Luyken, F.B.E.A., eldonita de F. Hirt & Sohn, Leipzig, 1922. 320 paĝoj da klara presaĵo sur bona papero, kun fantazia bildo sur la antaŭa kovrilo. Aĉetebla ĉe la B.E.A., po 25 6p brošurite, 35 kartone bindite.

Sciante, ke la apero de originala verko en Esperanto de tia grando estas en si mem afero notinda en la historio de nia literaturo, kaj ke ĉi tiu estas jam la tria volumo tia, kiun ni ŝuldas al la plumo de nia talenta samideano (Paulo Debenham—elcerpita—, kaj Mirinda Amo estas ja ĉie konataj), oni nature sin turnas al ĉi tiu verko kun grandaj atendoj. Zorge traleginte la tutan libron mi sukcesis trovi, post mikroskopa serĉado, nur kelke (tre malmulte) da negravaj preseraroj. Denove mi enviis al la aŭtoro lian rimarkindan fluecon kaj bonstilecon.

Inter interesaj vortoj estas: *Lenčjo* (ml. de Leonardo) 20, *čies ajan* 38, *šprucema* (junulino) 44, ni *brakomalferme* bonvenigos vin 102, *fraülulino* 161, *ombrumi* 176, *distanckonservema* 180, *kiomege* 305. La tuta libro estas minejo de trafaj esprimoj, kaj meritas zorganstudadon, se nur kiel modelo de vortfarado kaj lerta uzo de la afiksaro.

Kredeble *akovotenebla* 72 devus esti *akovotena*, aŭ *akovotenipova*, ĉar oni uzas *ebl* nur ĉe verbo pasiva. Anstataŭ *nur ekzistas* 9, *ne celas* 86, *nur venkiĝas* 123, mi preferus diri: *ekzistas nur*, *celas ne*, *venkiĝas nur*; kaj anstataŭ *konfide* 14, *Indio* 196, "coyotes" 197, *kunokazajo* 182, 221, *čiuj ĉi tiuj* 188, *interkonatigi* 199, *seniluziita* 223, *kotona* 299, eble pli bonaj estus: *konfidence*, *indiano*, *kojotoj*, *koincido*, *čiuj*, *interkonigi*, *seniluzi(iĝint)a*, *katuna*. La uzon de *-us* post *kvazaŭ* 23, 27, 49, kvankam Zamenhofa, mi ĝis nun neniam sukcesis kompreni, kiam ekzistas nenia "us"-eco ĉe la senco: eble tio estas imito de idiotismo nacilingva. Kun plezuro, do, mi notis la logikan uzon de *as* post *kvazaŭ* sur paĝoj 161, 167. Sed ĉio ĉi estas nur bagateloj, kaj plejparte nur personaj opinioj, pri kiuj oni povas opinii malsame.

Rilate la romanon mem, ne estas facile esprimi opinion. La jugo de la leginto koloriĝos multe de lia sinteno al la religiaj kaj filozofiaj problemoj, kiujn la libro traktas. Kiom da kapoj, tiom da opinioj. Sed pri la majstreco de la lingva stilo oni ne povas disputi. Ni kore rekondendas la libron al ĉiu, kiu volas modelon de bona kaj facile komprenebla lingvaĵo.

M. C. B.

TRA LA GAZETARO.

LITERATURO.—En No. 15 (Julio-Sept.) troviĝas rakonto de H. G. Wells, *La Trezoro en la Arbaro*, tradukita de C. J. Hindle kaj presita laŭ afabla permeso de S-ro Wells mem. Eble ĝi estas la unua novelo de S-ro Wells ĝis nun aperinta en nia lingvo. Inter aliaj eroj estas trafo artikolo de William Harvey pri *La Parolado*; scienco artikolo de Bernard Long pri *La Deveno de la Mambestoj*; kaj poemo de W. M. Praed, *La Vizitantoj al Infaneco*, tradukita de Fleming Fulcher. La numero entute prezentas diversecan aron da literaturaj pecoj, bone elmontrantaj la flekseblecon de la lingvo.

Fakaj Gazetoj.—Inter tiuj ankoraŭ ne pripolitaj en ĉi tiu gazeto, mi kore bonvenigas *Internacia Pedagogia Revuo*, *La France Postale Esperantiste*, kaj *La Policisto*. La lasta estas grandformata, kaj enhavas teknikajn kaj alispecajn artikolojn interesajn al policanoj kaj aliaj personoj. Mi rimarkas kun intereso novan teknikan terminon *daktiloskopio* (angle, *science of finger prints*). Oni prave priskribas la gazeton kiel "ne simpla fakorgano, sed moderna kaj interesiga legaĵo por ĉiu inteligenta homo."

VERDANO.

OFICIALA ESPERANTISTA ORGANIZO.

WE are indebted to "ESPERANTO" No. 265 (9 Septembro, for the following account of the decisions of the Universal Congress at Helsingfors August last.

"La Kongreso rekomendas ke, por koncentrigi la fortojn de la Esperantistaro, kaj trovi monrimedojn por subteni la generalan movadon, la *Oficiala Esperantista Organizo* estu jena:

I.

(1) La Naciaj Societoj elektu Konstantan Repräsentantaron de la Naciaj Societoj (K.R.), konsistantan el unu reprezentanto de ĉiu nacia societo, kun nombro da voĉoj proporcia je la nombro de anoj, por kiu ĝi pagis kotizon al la kaso de la K.R. Tiu Repräsentataro starigos sian internan regularon. Ĝi povos havi Prezidanton kaj Generalan Sekretarion elektitajn ekstere de la Repräsentataro. Ĝi zorgos pri la reciproka informado kaj kunlaborado de la naciaj societoj por komunaj celoj kaj pri ilia monsubteno al la komunaj Institucioj de la Esperantistaro.

(2) La individuaj Esperantistoj grupiĝu internacie per aligo al *Universala Esperanto-Asocio*, kiu disvastigas la generalan uzadon de la lingvo.

(3) La Fakaj (teknikaj kaj profesiaj) Societoj grupigu la Esperantistojn por propagando kaj uzado en specialaj rondoj.

II.

La Konstanta Repräsentataro de la Naciaj Societoj kaj Universala Esperanto-Asocio interkonsentos pri la elektado de Centra Esperanto-Komitato kiu konsistas el ses anoj, oficantaj dum tri jaroj kaj reelektotaj po du ĉinjare.

Tiu Centra Esperanto-Komitato zorgos pri la generalaj interesoj de la movado. Ĝi starigas Centran Kason kaj por tio enspezas donacojn, kotizojn de kongresoj, kotizojn de Naciaj Societoj pere de la Repräsentataro kaj subvenciojn de U.E.A.

III.

La Lingva Komitato estas sendependa, sed la Naciaj Societoj, U.E.A. kaj la Fakaj Societoj povas prezenti kandidatojn al ĝi.

IV.

La Centra Esperanto-Komitato decidas pri la okazigo de la Universalaj Kongresoj kaj komisiias ilian organizon al Konstanta Kongresa Komisiono kiu enhavos 2 reprezentantojn de la Centra Komitato, du anojn de la loka komitato de la estinta kongreso, du anojn de la loka komitato de la estonta kongreso, kaj du kuratorojn de la kongresa kaso.

La Universalaj Kongresoj konsistas el solena malferma kunsido, laboraj kunsidoj en kiuj la oficialaj institucioj prezentas raportojn kaj aŭdas la rimarkojn kaj deziresprimojn de la kongresanoj; fakaj kunsidoj; kunsidoj de la diversaj oficialaj komitatoj aparte aŭ kune.

La Institucioj nomataj "oficialaj" estas: La Lingva Komitato (L.K.) kaj ĝia Akademio la Konstanta Repräsentataro de la Naciaj Societoj (K.R.) la Universala Esperanto-Asocio U.E.A. kun sia Komitato la Centra Esperanto-Komitato (C.K.) kun sia Konstanta Kongresa Komisiono.

V.

Krom la Universalaj Kongresoj povos okazi periode oficialaj teknikaj konferencoj, laŭ decido de la Centra Komitato, kiu tamen ne zorgos pri konferencoj politikaj aŭ religiaj.

VI.

La oficialaj komunikoj de la oficialaj Institucioj estas publikigataj pere de Esperantistaj gazetoj.

La oficialaj dokumentoj kaj raportoj estas publikigataj per zorgo de la Centra Komitato en *Oficiala Dokumentaro* laŭ siaj nunaj formatoj.

THE MEMORIAL TO
THE LEAGUE OF NATIONS.

THIS Memorial promoted by the Council of the B.E.A. was in the following terms:—

INTERNATIONAL LANGUAGE.
MEMORIAL BY CITIZENS OF GREAT BRITAIN TO
THE LEAGUE OF NATIONS.

HUMBLY SHEWETH:—

That the need for a recognised international language for the purposes of intellectual and commercial intercourse between the peoples of the world is becoming increasingly acute.

That your Memorialists share the opinion expressed by the Committee which reported to the British Association for the Advancement of Science in September, 1921, that the adoption of any modern national language as an international auxiliary language would confer undue advantages and excite jealousy, and that therefore an invented language is best suited for the purpose.

That your Memorialists have observed with satisfaction the world-wide use of the neutral language—Esperanto.

That this language has been submitted to exhaustive tests and has proved itself sufficient for all the purposes for which a language is required ; and that it has earned the support of many eminent philologists, scientists and educationists.

That the experience obtained by teaching Esperanto in schools has demonstrated its value as an educational subject.

That the adoption of a recognised international language would not only prove advantageous for the advancement of commerce, science, and intellectual activities, but would have important results in facilitating the development of friendly relations between the peoples, thereby contributing to the conservation of peace, and the sentiment of international brotherhood.

Your Memorialists therefore respectfully pray that the League of Nations may take the matter into serious consideration and thereafter draw the attention of the Ministries of Foreign Affairs, Commerce, and Education, of the various nations of the world, to the importance of fostering the use of the international language—Esperanto, by taking steps to have it employed, as far as may be possible in international documents, to develop its use in business, and to have it taught to children in all schools throughout the world.

The Memorial was signed in all by 2,130 persons. This number would have been very much greater, but it was understood by those who obtained the signatures that only people whose signatures might be looked upon as carrying weight should be requested to sign.

Among the 2,130 signatories to the Memorial are included :—

Six Lords and Ladies ; 23 Baronets and Knights ; 35 Lord Mayors, Mayors, Lord Provosts and Provosts ; 26 Members of Parliament ; 130 High Sheriffs, Sheriffs, Recorder, Judges, Magistrates and J.P.'s ; 174 Aldermen, Bailies, Town and County Councillors ; 85 Government, County, Municipal, Police and other Public officials ; 73 Principals, Vice-Principals, Professors, Lecturers, etc., at Universities and University, Theological and Training Colleges ; 147 Governors, Managers, Principals, Head Masters and Mistresses of Schools ; 267 Teachers ; 5 Inspectors of Schools ; 7 Directors of Education ; 8 Executive Officers of Education Committees ; 41 Members of Education Committees ; 256 Lawyers, Doctors, Editors, Bankers, Literary men, Dentists, Artists and other professional men ; 143 Clergymen, including Bishops, Deans, etc. ; 106 Presidents, Directors, Managers and Secretaries of Companies, Associations, etc. ; 21 Trade Union Officials ; 19 Co-operative Officials (chiefly members of Educational Committees of the Societies) ; 9 Chamber of Commerce Officials.

THE LEAGUE OF NATIONS' REPORT ON ESPERANTO.

An important international document has been given to the world ; an epoch-making document for Esperanto, which may prove an epoch-making document for civilization. The League of Nations, called into being as a result of the world-war, is an endeavour to establish conditions favourable to enduring world-peace. It has set itself to the task of facilitating the prevention and cure of the ills, physical, social and economic, which affect the body-politic of humanity. During its three years of existence it has demonstrated

its power to prevent war—the greatest scourge which can afflict mankind ; it is grappling with the problem of epidemic disease on a scale never before attempted, or possible ; it is establishing itself as the world's greatest laboratory of economic and political research. With true instinct it has felt it consistent with its policy to consider such remedies as have been proposed for counteracting the disease which manifests itself in the shape of war ; and thus to-day we find it studying the question of the International Auxiliary Language, Esperanto—the solution proposed by Zamenhof for the removal of international antagonisms caused by the strife of tongues.

The Second Assembly of the League (1921) decided to put the question of the teaching of Esperanto in schools on the agenda of the Third Assembly, and in order that the question might be attentively studied before dealing with it, instructed the Secretariat of the League to prepare a complete report.

That Report, consisting of 24 folio pages, has now been issued in French and English, and will shortly be published and on sale at the League's Publication Office in London (Constable & Co., Ltd.) and at the offices of the British Esperanto Association. Its contents will be eagerly read by all supporters of Esperanto.

In the introduction to the Report it is pointed out that the problem of an international language is both a practical and a linguistic one. It is not enough to decide on the best possible language ; one must not only discover a language which is universally accepted as satisfying certain requirements, one must also see that it is adopted and taught. The Governments cannot be asked to launch out on an entirely theoretical adventure.

The claims of English, French and Latin are considered, and also those of the leading artificial languages. With regard to the latter the report says : "It is to the interest of the world to have *one* auxiliary language, not two or three, and, from a practical point of view, there is less risk in taking one of which some experience has been gained, and which has already attained some tradition and a guarantee of lasting unity." "Esperanto is certainly the most widely spoken artificial language in universal congresses in travelling, in international offices, and even in the theatre. This makes it a living language—a characteristic not possessed by any of the systems which are only written and not spoken. It has become possible to express feelings in it. After 35 years, the language has begun to attain a style. There are some writers and speakers who really use it with force and elegance. Its sonorous qualities remind one of the Romance languages of the South, due to the fact that the accent rests on the penultimate syllable and that the endings are vowels.

. . . . Esperanto possesses a library of about 4,000 printed works both translated and original. There are reviews and publications of all kinds, textbooks and dictionaries in almost all languages, and a staff of teachers in quite a large number of countries. What it still lacks is technical vocabularies for several important sciences."

Under the heading "Esperanto in Public Education" the Report details the progress which the teaching of Esperanto has made in Albania, Belgium, Brazil, Bulgaria, China, Czechoslovakia, Finland, France, Germany, Great Britain, Holland, Hungary, Italy, Japan, Portugal, Russia, Siberia, Spain, Switzerland and the United States. It says that to-day Esperanto

is taught in primary or secondary schools in about 320 towns in 17 different countries, and in evening classes in about 1,200 towns scattered throughout 39 countries. Reference is made to the findings of the Prime Minister's Committee on Foreign Languages, and of the Committee of the British Association, and acknowledgment is made of the Memorial to the League promoted by the B.E.A. signed by over 2,000 influential persons.

The Report submitted by M. André Baudet, on behalf of the Commercial Education Committee of the Paris Chamber of Commerce, and adopted as a Resolution of the Chamber last year is appended, and forms a powerful argument in favour of the teaching of Esperanto for commercial purposes.

The Report goes on to state that the Secretariat has received most interesting reports from various Ministries of Education as to the results obtained by teaching Esperanto in schools. An important Memorandum has been supplied by the British Board of Education. That Memorandum, which is printed as an appendix, refers to the experiments in various schools in England. While it does not support all the claims which have been made for Esperanto as an educational subject, it says :

"As a means of improving English in elementary schools, Esperanto deserves serious consideration. . . . The teachers say that the children speak better, write better composition, and are better able to follow the intricacies of English grammar. The inspectors who have visited the schools are in substantial agreement with this statement In learning Esperanto, a child comes in contact with a large number of roots, most of them found in English as well, and sees how from these roots new words can be built. He will thus probably increase and certainly improve his vocabulary, and may acquire the beginnings of a scholarly appreciation of words. Finally, this language is grammar incarnate. . . . The parsing of such a language is akin to the 'colour parsing,' which appeals so strongly to young children, and its study might well help to direct the explorer through the shoals and quicksands of English grammar. . . . Esperanto has proved helpful in acquiring foreign languages. . . . From an educational point of view, the best way of regarding Esperanto is not on account of its direct usefulness, which, of course, must be small until most people have learnt it, but because it is 'language' in general, i.e., a generalised grammar and vocabulary." Its conclusion is that "there appears to be ample justification for allowing the present experiments to go on, and even for encouraging other experiments in the large towns and especially in the large seaport towns."

The Report of the Secretariat continues : "The reports that we have received from other Ministries of Public Education confirm and emphasise most of these remarks. Several of these reports insist upon the great moral influence exercised on the children by correspondence with school-children of other countries and by the use of Esperanto, which develops their interest in foreign nations, their taste for geography and history, and often even a spirit of international service and of human solidarity regarding which remarkable examples have been communicated to us. Many teachers use the Esperanto lesson to make the children interested in the League of Nations and its great ideal of universal peace and co-operation."

The Report refers to the International Conference of Educational Experts held in the Secretariat in April last, and its Manifesto (printed in the June number of the *British Esperantist*) is printed in an Appendix.

The fourth chapter of the Report is taken up with details of the practical use of Esperanto. It tells of the remarkable work of U.E.A.; the use of Esperanto in the World-Fairs and the International Labour Office; the support received by way of Chambers of Commerce and various organisations; the annual Esperanto Congresses; the large library at the Esperantista Centra Oficejo; the Esperanto press; the work among the blind. "Language is a great force," this chapter concludes, "and the League of Nations has every reason to watch with particular interest the progress of the Esperanto movement, which, should it become more widespread, may one day lead to great results from the point of view of the moral unity of the world."

The Report was considered by the Fifth Committee of the Third Assembly, which on 14th September adopted the following Resolution :

- (1) *That the Report of the Secretariat on Esperanto as an Auxiliary Language be ADOPTED, subject to certain amendments.*
- (2) *That questions relating to the teaching of Esperanto be referred to the Committee on Intellectual Co-operation, in order that the Committee may give its opinion on the various aspects of the problem of an international auxiliary language.*

Finally the Report as amended was submitted to the Assembly itself on 21st September by the French Senator, M. Georges Reynald, and was supported by Lord Robert Cecil and Professor Gilbert Murray, delegates for South Africa, and by delegates for Finland, China, Japan, Persia and Bulgaria. The Committee on Intellectual Co-operation, to which the Report has been referred, is presided over by the famous philosopher, Prof. Henri Bergson. But meantime the Report will be published and will stand for all time as a remarkable tribute to the position of Esperanto, coming as it does from an international tribunal of the highest order and of powerful influence.

We presume that the second portion of the resolution will postpone for a year the final decision of the League, but meantime Esperantists the world over have received a magnificent stimulus and encouragement of which they will not be slow to take advantage.

The battle is not yet over, and we must exert ourselves not only to continue the propagation of the language, but to *use* it in every way we can. Let us not waste time discussing theoretical questions, the question of our international organisation has been settled, let us get to business. Every post card sent to a foreign correspondent, every book or article written or translated, every practical use in science or commerce we can make of Esperanto in speech or in writing, every child taught in school, will weigh in the final analysis.

We suggest to the Esperantist Federations and the Groups throughout the British Empire that they take steps to procure quantities of the Report from the B.E.A. office when it is published, for distribution among educationists and other influential persons. The price will be sixpence per copy. There will be a good discount for quantities. Those who have secured signatures of important persons to the Memorial to the League of Nations should send them a copy of the Report.

OFICEJA BABILADO.

Kontribuita de la Oficistaro de la B.E.A.

NOVA Libro-listo.—Nia nova katalogo jus aperis, kaj ekzemplero troviĝas en tiu ĉi numero. Ni petas, ke ĉiu leganto ĝin legu zorge. Oni vidos 20 aldonajojn, kaj ke la prezoj de 15 libroj estas malaltigitaj. Ĉiumonate multaj prezoj falas, kaj ni esperas, ke niaj legantoj profitos la okazon aĉeti pli da libroj. Ni donu flankvorton—nia librolisto estas unu el niaj plej efikaj propagandiloj, ĉar ĝi estas bonega pruvilo kontraŭ la aserto, ke Esperanto havas nenian literaturon!

Konstruaja Kaso.—Dank' al la energio de S.-ino. Epton, subtenita de la entuziasmo kaj malavaro de amikoj tra la lando, ni lastatempe ricevis ĉekon por £145 por nia Konstruaja Kaso, el la enspezoj ĝisnunaj de la Nacia Esperanta Bazaro 1922a. Tiu-ĉi estas, laŭ nia kredo, la plej granda ĉeko, kiun ni iam ricevis. S.-ino. Epton informas al ni, ke si ricevis bonan respondon de la Federacioj al la cirkulero, kiun ŝi antaŭnelonge dissendis, pri la restaĵo de la Bazaraj artikoloj, kaj ŝi esperas baldaŭ transdoni al ni pluan ĉekon. Mil dankojn al ĉiu koncernata en la afero!

Publikaj Bibliotekoj.—Ne estas ĝenerale sciate, ke ni sendas "The British Esperantist" senpage al iu Publika Biblioteko, kiu sendos al ni peton por ĝi kun certigo, ke la gazeto estos montrata kaj ne iros rekte paperkorben. Kelkaj el niaj plej bonaj rekrutoj estas varbitaj per ekvido de nia gazeto en loko biblioteko. Ĉu la B.E. estas en via? Se ne, atentu pri ĝi! Dank' al propono de loka Esperantisto, la Hackney'a Publika Biblioteko jus aĉetis provizon de Esperantaj literaturajoj; *Vivo de Žamenhof*, *Hamleto*, k.t.p. Kial via Biblioteko ne faru same?

Deposit Accounts.—We would like to draw attention in this column to our system of Deposit Accounts. We have just printed cards containing full details of our D.A. System, together with attached Order Form postcards. All friends will appreciate the advantage of being able to order books without the necessity of sending at the same time a cheque or postal order for the cost. All that is necessary is to send the sum of £1, or over, which will be placed to credit in our books, and orders may be sent in from time to time against this deposit, which will be periodically replenished by the depositor. This system is very useful in conjunction with our Open Order Service.

EDZIGO.

Woods—Heaps.—La 27an de Septembro, ĉe la preĝeo de Nia Sinjorino de Kompato, Formby. Joseph Francis Woods kun Margaret Heaps. Ambaŭ el Formby.

MORTO.

Grupo Espero, Mont Albert, kore funebras la unuan morton el la membroj, Sinjoro Thomas Robinson, Viceprezidanto, iam Prezidanto. Li estis sesdek sepjara, sed ŝajnis tute jun pro sia bonhumoro, "suneco," kaj interesego pri "la kara lingvo." La 14an de Aŭgusto, li ekiris, kiel kutime, al la amata kunveno, kun "Millidge" "Fulcher & Long" kaj kajero en la poŝoj, sed duonvoje de soleca kampo, pro akcidento li mortis. Li esperis baldaŭ ricevi la rezultaton de sia provo kontentigi la ekzamenistojn, kaj akiri la Diplomon B.E.A. Ni kredas, ke li jam ankoraŭ vivas kaj laborados por Esperanto, ĉar estas skribite, "Liaj servistoj servos Lin"—kaj vere, li estis fidela servisto. B. K. BLYTH.

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION
(Inc.), 17 HART STREET, LONDON, W.C. 1.

OFFICIAL NOTICES.

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

JAMES T. HARROD, Headmaster, *Sibford Friends' School*, Nr. Banbury; SIDNEY B. TRUMAN, *Kenwyn, Holt, Norfolk*; BERNAB ANTE KLARIČIĆ-PUTNIK, G.P.O., *Auckland, New Zealand*; Miss BESSIE SOBERS, C/o J. L. King's *Esperanto Club, Gisborne, New Zealand*.

GUARANTEE FUND, 1922.

	£ s. d.
Carried forward from page 92 514 4 0
Bradford Esperanto Society 1 0 0
Total ..	<u>.. £515 4 0</u>

NEW FELLOWS.

J. B. ANDERSON, *Edinburgh*; Miss ELSIE WATCHORN, *Southport*; Miss B. K. BLYTH, *Victoria, Australia*; Miss C. M. E. MORTON, *Huddersfield*.

DELEGATE COUNCILLOR.

H. SHORE, *Leeds*.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

*MAUD INMAN, *WINIFRED D. NEWTON, F. G. HURRELL RAYNER, *Halstead*.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

ERNEST S. HANKS, JAMES G. PYKE, Dr. FRED. J. WILLIAMS, PERCY S. WYATT, *Melbourne*; *Dr. J. E. ESSLEMONT, *Bournemouth*.

*Denotes that candidate has passed with distinction.

WM. HARVEY,

Hon. Secretary, Examination Committee.
22nd September, 1922.

FAKO DE KORESPONDO.

Tie ĉi estas presataj anoncoj de legantoj de la gazeto kiuj deziras korespondi kun aliaj Esperantistoj. Ciu anoncanto devas pagi 9 penkojn (aŭ 4 stampitajn respondkuponojn) por tri linioj, kaj tri penkojn (aŭ 2 stampitajn respondkuponojn) por ĉiu plua komencita linio. Ciu membro de la Brita Esperantista Asocio havas rajton je unu senpaga anonco. Bonvolu sendi anoncojn al la Sekretario de la B.E.A., 17 Hart Street, Londono, W.C. 1., kaj *skribu legeble*. Oni akceptas nenian respondecon pri eraroj kaŭzitaj de nelegebla skribmaniero.

59.—**Rusujo.**—G. Artemjev, *Armjanskij most 111, Astrakan*, dez. kor. kaj inter. pm., ipk.; ricevi komercajn informojn, katalogojn, ktp., por komerca informejo. Unua ne sendos; ĉiam respondos.

60.—**Rusujo.**—V. V. Kalašnikov, *Gruzinsky pereulok, d. No. 6, kv. No. 6, Niñnij-Nougovorod*, kun tutmondo pri Esp.-movado, inter. ipk., kolektas ĉion en kaj pri Esperanto. 16-jara.

62.—**Cakoslavujo.**—Ing. Leopold Berger, *Moravany*, dez. inter. ipk., pm., esp.-ajojn; kolektas adresojn por sia B.E.S.-a "Adresaro de Esperantistoj."

67.—**Jugoslavujo.**—Esperantista Klubo, S-ro Rupčić, *Palmina 9, Split*, urĝe petas sendon de gazetoj, literaturo, eksposcieblaĵoj.

68.—**Aŭstralio.**—E. Crago, V. L. Bowman, A. G. Clements, *Henty, N.S. Wales*, dez. kor. kun antaŭaj aŭ novaj amikoj, inter. pm., preferante kun britaj landoj.

69.—**Skotlando.**—George Roddick, 1, *Belmont Drive, Rutherglen*, per 1. aŭ ipk., inter. pm.

70.—**Anglujo.**—H. Robinson, 10 *Jane St., Nr. Eccles New Rd., Salford, Manchester*, per 1. aŭ pk. kun ges. ĉiul., precipe kun interesitoj pri ingenierarto.

71.—**Hispanujo.**—Juan Badia, *Biblioteko, Llorera 13, Reus., Tarragona*, per 1. aŭ pk. kun angla sam.

72.—**Germanujo.**—Alfred Knipping, *Steinbeckerstr 76a, Elberfeld*, dez. kor. Esp., angle, france; inter. pm., ipk., marko bfl.

73.—**Siberio.**—Georgo Doronin, *Post-stancio Filinski, Tobolska distriko, Tjumenska gubernio, Okcidenta Siberio*, kun kamaradaj Esperantistoj per Esp.

Junulino, aŭstra, klera, deziras oficon en Anglujo. Kapablas mastrumi grandan domon; perfekte scias la tajloradon vienan, sperta kostumistino. Parolas angle, lernas Esperanton. Skribu al ŝi pere de F.-ino Mary Riley, Chatsworth House, Cliffe at Hoo, Kent.

LA JUNA STUDANTO

SUPPLEMENT TO "THE BRITISH ESPERANTIST."

N-RO 10

Competition for Boys and Girls. (Sixth Series) Conducted by Miss JANE BAIRD.

This Competition is limited to boys and girls of not more than 15 years of age. Competitors must write their solutions on a postcard addressed "KONKURSO," c/o Miss JANE BAIRD, 95 Bellevue Road, Edinburgh, and add their age and the name of their school. A Monthly Prize will be given, and at the end of the Competition special prizes will be awarded to those who obtain the highest number of marks.

N.B.—It must be understood that Solutions are the competitors' unaided work.

In schools where Esperanto is taught it is suggested that the teacher collect the cards and send them in under an envelope, to save postage.

NINTH COMPETITION.

Postcards to be sent not later than November 3rd.

(a) VIZIT-KARTO.

Divenu mian profesion, kunmiksante kaj uzante ĉiujn literojn sur mia vizit-karto.

SRO. F. TRINK,
"BABEL,"
SUOMI.

(b) NUMERALAJ ENIGMOJ.

1. Mia 5276 havas flugilojn.
Mia 85432 estas neatingebla feliĉeco.
Mia 947 estas vestajo
Mia 16 estas ekkria vorto.
Mia 189 estas fiŝo.
Mia 3 estas konsonanto.
Kio estas mia 123456789?
2. Mia 7605 estas utila besto.
Mia 841 estas malsano.
Mia 190 estas mineralajo.
Mia 39 estas adverbo.
Mia 634 estas pronomo.
Mia 28 estas sufikso
Mia 725 estas kulpo.
Mia 1234567890 estas birdo.

RESULT OF THE SEVENTH COMPETITION.

The highest number of marks in this competition has been gained by:—

LIZZIE WORTHINGTON (Age 11),
Green Lane Council School, Patricroft.

Honours List (13 marks).—E. Ashcroft, G. Owen,

OCTOBRO, 1922.

A. Pollitt, *Green Lane Council School, Patricroft.*
Hon. Mention (12 marks).—N. Barlow, S. Flawith, G. Thompson, J. Warrington, Green Lane Council School, Patricroft; A. Carter, W. Clark, C. Hobbs, A. Langford, E. Pinfield, A. Rouse, W. Roberts, E. Thomasson, R. Webb, St. Paul's Boys' School, Worcester.

SOLUTIONS.

(Seventh Competition, Supplement, Nro. 7).

- (a) *Štofoj* :—1. tul, 2. lan, 3. tol, 4. kalikot
5. muslin.
(b) *Če la Spicisto* :—1. sap, 2. kand, kandel, 3. ov, 4. sal, salvi, 5. kaf, 6. mili, sal,
Competitors on Roll, 247.

OKTOBRO.

En Oktobro okazas festo de Sankta Mihaelo, protektanto de maristoj, kaj, ĝis la krucmilito, patrona sanktulo de Anglujo. En Londona civito antaŭ la Granda Incendio de 1666, troviĝis sep preĝejoj de S. Mihaelo, kaj du el ili ankoraŭ restas. La plej interesa estas Sankta Mihaelo Royal, kie Sir Richard Whittington, kvarfoje Urbestro de Londono, ĉeestis Diservojn, kaj en 1423 estis enterigita.

Multaj marbordaj preĝejoj estas nomitaj laŭ la nomo de la sanktulo. Apud la norda marbordo de Francujo estas la famkonata monto S. Mihaelo, sur kiu staras bela preĝejo. Simila monto, same nomita, troviĝas apud la suda marbordo de Cornwall. Sur tiu troviĝas kastelo.

Oni diras, ke la kastelo estis konstruita de gigantulo, Corcoran, kiu kolektis grandajn grizajn ŝtonojn por konstrui altan fortikajon. Post kelka tempo li laciĝis, kaj devigis sian edzinon Carmelian havigi la stonojn dum li dormis. Unu tagon, ĝi estis tiel laca, ke anstataŭ kolekti grizajn ŝtonojn, ĝi rompis pecon de verda roko apude, kaj ekportis ĝin al la monto. Sia edzo vekiĝis, kaj vidante la verdan ŝtonon, li koleriĝis, kaj frapis ĝin tiel peze kaj subite, ke ĝi tuj faligis la ŝtonon, forkuris, kaj ne revenis ĝis la kastelo estis finita. Oni montras la verdan rokon kušantan tie, kiel pruvon ke la rakonto estas vera.

Ses junaj studantoj sendis rakontojn enhavantajn la donitajn vortojn. La plej interesa rakonto ne estis ĉiam la plej korekta. La ĉefaj eraroj rilatis al la akuzativo. Kelkaj forgesis ĝin post verbo; alia uzis ĝin post prepozicioj. La ricevo de rakonto verkita de eksterlanda

knabino donis grandan plezuron al la redaktoro. La markoj estas jene:—Edna Walker, Green Lane School, Patricroft, 16; Gabriella Hidassy, Budapest, 15; Ruby Kidds, North London Collegiate School, 15; Hilda Atkinson—15, Mabel Tonkin—14, Florence Harrison—13, Green Lane School, Patricroft.

Libretoj estas senditaj al Edna Walker kaj Gabriella Hidassy.

LA KORTEGANO KAJ LA SKLAVO.

Forkurinta sklavo estis kaptita kaj re-alkondukita al la reĝo. Iu kortegano, kiu malamis ĉi tiun sklavon, instigis la reĝon kondamni lin al ekzekuto, pretekstante, ke tia severeco estus averta al aliaj sklavoj.

La sklavo sin sternis antaŭ la reĝo kaj diris: "Via reĝa moŝto, volonte mi submetos min al tio, kion vi ordonas, sed ne mortigu min sen justa kaŭzo, ĉar pri tio vi estos responda en la venonta mondo. Mia morto estu laŭleĝa."

"Kiel mi povas igi vian morton laŭleĝa?" demandis la reĝo. "Nu, do," diris la sklavo, "ordonu, ke mi estu liberigata kaj senprokraste mi mortigos ĉi tiun korteganon. Post tio, vi havos justan kaŭzon, pro kiu ekzekuti min." "Kion vi diras pri tio?" demandis la reĝo, sin turnante al la kortegano.

"Ree pripensinte pri tio," respondis la kortegano, mi opinias, ke via reĝa moŝto devas vian pardonemon montri, kaj pardoni al la sklavo por honori vian patron.

Tradukita de J. B.

BONULINO.

Iam vivis viro tre feliĉe kun sia edzino. Ili loĝis en malgranda farmdomo, sur monteto, kaj havis iom da mono kaj du bovinojn.

Unu tagon, la virino diris, "Ni ne bezonas du bovinojn. Iru al la vendejo kaj vendu unu."

Do la edzo iris al la urbo, sed neniu deziris aĉeti bovinon. "Ne gravas," diris li, "la vojo hejmen ne estos pli longa ol la vojo urben."

Post iom da tempo, li renkontis viron, kiu deziris vendi ĉevalon, kaj Petro decidis interŝanĝi.

Iomete poste, venis viro pelanta grasan porkon. Ili interparolis, kaj konsentis interŝanĝi la bestojn.

Ree promenante, Petro preterpasis viron gardantan kaprinon, kaj haltis, dirante, "Pli bone kaprino ol porko." Do denove okazis interŝanĝo.

Post nelonge alvenis viro, kiu pelis ŝafon. Petro rigardis, kaj diris, "Kiom pli utila estus ŝafio!" Baldaŭ li reiris kun ŝafon anstataŭ kaprino.

Sed la ŝafio ĉiam deziris sin paſti, kaj Petro bedaŭris la malŝparon de tempo. Ĝoje li vidis viron alproksimiĝantan kun anserino. Rapide li transdonis la ŝafon, kaj ricevis la anserinon.

Dum sufiĉe longa tempo li promenis kontente, ĝis aperis viro portanta kokon, kaj ne multe da tempo pasis antaŭ ol li posedis la kokon.

Vesperiĝis nun, kaj tre malsata estis Petro, sed li ne havis monon. Do li iris al gastejo, kaj vendis la kokon por ŝilingo, kiun li elspezis, aĉetante mangajon.

La suno subiris kaj nokto venis. Ĉe la pordo de la domo staris la edzino, atendante lian revenon.

"Bonan vesperon!" ŝi kriis. "Cu vi bone sukcesis?"

"Ne tro bone," respondis Petro. "Neniu deziris bovinon. Do mi interŝanĝis ŝin por ĉevalo."

"Ĉevalo?" diris la edzino. "Kiel bona vi estas! Mi tutkore dankas vin. Ni povos veturi al preĝejo kiel niaj proksimuloj. Metu ĝin en la ĉevalejon."

"Sed mi ne havas ĝin nun. Mi interŝanĝis por porko."

"Ankoraŭ pli bone," diris la edzino. "Ni povos manĝi lardon dum la vintro."

"Porkon ankaŭ mi ne havas, ĉar mi akceptis belan kaprinon anstataŭ ĝi."

"Dio vin benu!" respondis ŝi. "Nun ni havos lakton kaj fromaĝon. Konduku ĝin sur la kampon."

"Mi ne povas, ĉar mi preferis ŝafon."

"Mil dankojn, mia bona edzo, vi ĉiam plaĉas al mi. Mi ne deziras kuri tien kaj reen post kaprino. Ni havos lanon kaj ŝafajon. Metu ĝin tuj en la ŝafejon."

"Nek kaprinon nek ŝafon mi havas, ĉar iom poste mi interŝanĝis por anserino."

"Cu vere?" kriis la edzino. "Ŝafio certe ĝenus min, sed mi amas ovojn, kaj ni ankaŭ havos plumojn por plenigi la kusenojn. Zorgu pri tiu bela birdo, mi petas."

"Atendu!" diris Petro. "Gi ne estas ĉi tie, ĉar mi transdonis ĝin por havi kokon."

"Bonege! koko estas tiel bona kiel horloĝo, ĉar ĉiumatene ĝi krios "kokoriko!" kaj vekos nin. Montru ĝin al mi!"

"Sed vere mi ne havas kokon. Mi estis tiel malsata, ke mi vendis ĝin por ŝilingo, kaj aĉetis mangajon."

"Mi ĝojas, ke vi tion faris," diris la bonulino. "Vi ĉiam agas prudente. Por kio ni bezonas kokon? Ni ne havas mastron, do ni povas dormi tiel longe, kiel plaĉas al ni. Mi estas tre kontenta, ke vi revenis tute sendifikta. Vi faras ĉion bone."